

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z BIOLOGII

I. PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 oraz z 2023 r. poz. 1234)
- Rozporządzenie MEN z dnia 21 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 373).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 lutego 2023 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- Statut Szkoły – *Szczegółowe Warunki i Sposób Oceniania Wewnątrzszkolnego Uczniów*
- Program nauczania: Program nauczania biologii w klasach 5 – 8 szkoły podstawowej *Puls życia*

II. CELE PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA:

- a) Wspieranie rozwoju ucznia przez diagnozowanie jego osiągnięć w odniesieniu do wymagań edukacyjnych przewidzianych w programie nauczania;
- b) Dostarczenie uczniom, rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, osiągnięciach oraz trudnościach ucznia;
- c) Motywowanie uczniów do samodzielnego uczenia się, kształtowanie jego dojrzałości, samodzielności i odpowiedzialności za proces uczenia się;
- d) Wykorzystywanie osiągnięć uczniów do doskonalenia pracy dydaktyczno – wychowawczej nauczyciela;

III. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIANIU

1. Wiedza i umiejętności przedmiotowe określone w programie nauczania

- a) zrozumienie podstawowych zagadnień, stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych
- b) właściwe rozpoznawanie i definiowanie problemu
- c) analizowanie wszystkich aspektów zagadnienia (problemu)
- d) prezentacja i uzasadnienie wybranego rozwiązania
- e) uogólnianie, porównywanie, wyciąganie wniosków
- f) stopień łączenia elementów wiedzy z życiem
- g) oryginalność i atrakcyjność prezentacji rozwiązania problemu

2. Aktywność na lekcjach

- a) samodyscyplina
- b) zainteresowanie tematem lekcji, pilność
- c) inicjatywa (własne propozycje, pytania)
- d) inwencja twórcza
- e) udzielanie pomocy innym uczniom
- f) współpraca w zespole

3. Przygotowanie ucznia do lekcji

- a) posiadanie podstawowego wyposażenia ucznia i niezbędnych materiałów pomocniczych, (podręcznika, zeszytu)
- b) odrabianie zadań domowych
- c) posiadanie niezbędnych materiałów pomocniczych
- d) prowadzenie zeszytu (poprawność językowa, estetyka, systematyczność)

4. Praca domowa

- a) stopień zrozumienia zadania
- b) poprawność merytoryczna wykonanych zadań
- c) samodzielność w wykonaniu zadania
- d) oryginalność

5. Praca w grupach

- a) aktywne uczestnictwo w pracy zespołu
- b) aktywne słuchanie innych
- c) umiejętność dyskusowania, negocjowania
- d) twórczy wkład (argumenty, pomysły)
- e) przestrzeganie kultury języka i dyskusji
- f) pomoc innym
- g) współodpowiedzialność

6. Rozwiązywanie zadań problemowych

- a) właściwe rozpoznanie i zdefiniowanie problemu
- b) analizowanie wszystkich aspektów zagadnienia (problemu)
- c) zaplanowanie rozwiązania
- d) zaproponowanie różnych wariantów rozwiązania problemu (opisowo, graficznie)
- e) uogólnianie, porównywanie, wyciąganie wniosków
- f) oryginalność rozwiązania
- g) atrakcyjność prezentacji

7. Praca projektowa

- a) stopień zaangażowanie w wykonanie projektu
- b) uogólnianie, porównywanie, wyciąganie wniosków
- c) wykorzystanie różnych źródeł informacji
- d) dobór odpowiednich środków, technik pracy
- e) estetyka wykonania projektu
- f) wartościowanie – własna ocena
- g) sposób prezentacji

8. Wykorzystywanie informacji z różnych źródeł

- a) poszukiwanie, porządkowanie i wybór istotnych źródeł informacji
- b) analiza, porównanie, uogólnianie ocena zgromadzonego materiału

- c) korzystanie z mediów i technologii informacyjnych
- d) umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów

9. Dodatkowa aktywność ucznia

- a) udział w zajęciach pozalekcyjnych
- b) udział w konkursach przedmiotowych i olimpiadach
- c) udział w projektach szkolnych, międzyszkolnych, ogólnopolskich
- d) wykonywanie dodatkowych prac w czasie pozaszkolnym

IV. FORMY I ZASADY BIEŻĄCEGO OCENIANIA:

1. Prace pisemne:

- a) sprawdziany – po każdym obszernym dziale lub dwóch mniejszych
  - pisemne sprawdziany są obowiązkowe.
  - zapowiadane przynajmniej z tygodniowym wyprzedzeniem
  - w przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń musi napisać sprawdzian w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.
  - jeżeli nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do sprawdzianu na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
  - uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną i dopuszczającą ze sprawdzianu tylko jeden raz, w czasie i w sposób uzgodniony z nauczycielem (& 2 ust. 21 WSO)
- b) kartkówki – obejmują materiał do trzech ostatnich tematów
  - nie muszą być zapowiadane
  - nieobecność ucznia na kartkówce nie obliguje go do pisemnego zaliczenia danej partii materiału, ale jeśli uczeń wyrazi taką wolę – może pracę napisać w uzgodnionym z nauczycielem terminie
- c) pisemne prace domowe
  - obejmują materiał nauczania z bieżącej lekcji lub przygotowanie materiału dotyczącego nowego tematu (nauczanie odwrócone)
- d) inne prace domowe
  - prace badawcze, obserwacje i hodowle wskazane w podstawie programowej
  - zadania związane z projektami edukacyjnymi – wykonywanie plakatów, prezentacji PowerPoint do bieżącego materiału
  - uczeń ma prawo nie wykonać w półroczu jednej pracy, ale musi ją uzupełnić na następną lekcję.
- e) praca na lekcji – indywidualna lub grupowa

2. Odpowiedzi ustne:

- a) ustne sprawdzenie wiadomości
  - obejmuje materiał nauczania z trzech ostatnich lekcji
  - bez zapowiedzi
  - uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia raz w półroczu; nieprzygotowanie zgłasza nauczycielowi przed lekcją lub na jej początku, np. w trakcie sprawdzania obecności, zanim nauczyciel wywoła go do

odpowiedzi

- b) pytania aktywne
- c) referowanie pracy w grupach
- d) praca na lekcji

V. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY SZKOLNE OKREŚLA & 2 ust. 26 WSO

VI. SPRAWDZENIE I OCENIANIE SUMUJĄCE POSTĘPY UCZNIĄ

- Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym są ocena śródroczna i ocena roczna; wystawia je nauczyciel po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia oraz wagi ocen częściowych.
- Ocena klasyfikacyjna (śródroczna i roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen bieżących (& 3 ust 2 WSO)

VII. KRYTERIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

1. Opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania przedmiotu w danej klasie, analizuje i poprawnie interpretuje omawiane zagadnienia, proponuje rozwiązania nietypowe, biegle i samodzielnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów praktycznych.
2. Pracuje systematycznie z dużym zaangażowaniem na każdej lekcji, wykazuje inwencję twórczą, rozwija własne uzdolnienia, pomaga innym.
3. Wykazuje się dużą systematycznością, zdyscyplinowaniem i pracowitością. Zeszyt ucznia wykazuje następujące cechy: staranność, poprawność ortograficzna, estetyka, systematyczność prowadzenia, poprawność merytoryczna wykonanych ćwiczeń.
4. Samodzielnie, twórczo i poprawnie wykonuje prace domowe, również nadobowiązkowe.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

1. Wykazał się wiedzą i umiejętnościami na poziomie ponadpodstawowym, o znacznym stopniu trudności, sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, samodzielnie rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach.
2. Pracuje systematycznie z zaangażowaniem na każdej lekcji. Wnosi własne pomysły i rozwiązania.
3. Charakteryzuje się sumiennością, samodyscypliną i znaczącymi postępami w nauce. Zeszyt ucznia wykazuje następujące cechy: staranność, poprawność ortograficzna, systematyczność prowadzenia, poprawność merytoryczna wykonanych ćwiczeń.
4. Samodzielnie i poprawnie wykonuje prace domowe.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

1. Opanował wiedzę i umiejętności umiarkowanie trudne, wykonuje nietypowe zadania teoretyczne i praktyczne, poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności, rozwiązuje(wykonuje) samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne.
2. Pracuje systematycznie na każdej lekcji, odpowiada na pytania nauczyciela.
3. Wykazuje się samodzielnością, sumiennością i samodyscypliną. Zeszyt ucznia wykazuje następujące cechy: staranność, systematyczność prowadzenia, pomyłki i niewielkie błędy w wykonanych ćwiczeniach.
4. Samodzielnie wykonuje prace domowe, zdarzają się niewielkie błędy.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

1. Opanował wiadomości i umiejętności na poziomie podstawowym, potrafi zastosować zdobyte wiadomości w sytuacjach typowych według poznanego wzorca, rozwiązuje zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności wg poznanego wzorca.
2. Pracuje w miarę systematycznie i doskonali w sobie tę cechę, rzadko aktywnie włącza się w przebieg lekcji, nie stawia pytań problemowych.
3. Wymaga kontroli nauczyciela. Zeszyt ucznia wykazuje następujące cechy: niestaranność, luki w zapisach, pomyłki i zasadnicze błędy w wykonanych ćwiczeniach.
4. Wykonuje prace domowe pod kontrolą, zdarzają się zasadnicze błędy.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

1. Wykazał się znajomością treści niezbędnych w dalszym zdobywaniu wiedzy, wykonuje samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela zadania typowe, wyćwiczone na lekcji, o niewielkim stopniu trudności.
2. Nie pracuje systematycznie, nie włącza się aktywnie w przebieg lekcji, sporadycznie odpowiada na pytania nauczyciela.
3. Wymaga kontroli nauczyciela. Zeszyt ucznia wykazuje następujące cechy: niestaranność, liczne luki w zapisach, zasadnicze błędy w wykonanych ćwiczeniach.
4. Wykonuje prace domowe pod kontrolą, rozpoczyna pracę, lecz jej nie kończy, zdarzają się zasadnicze błędy.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

1. Nie opanował wiadomości i umiejętności elementarnych, a stwierdzone braki uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy, nie potrafi wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności, nawet z pomocą nauczyciela.
2. Nie pracuje systematycznie, nie włącza się aktywnie w przebieg lekcji, nie odpowiada na pytania nauczyciela.
3. Wymaga kontroli nauczyciela. Zeszyt ucznia wykazuje następujące cechy: niestaranność, nieliczne zapisy tematów, zasadnicze błędy w wykonanych ćwiczeniach.
4. Nie odrabia prac domowych.

Tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna określa & 5 ust. 3 WSO

Propozycja zapisu informacji w zeszycie ucznia (informacja dla ucznia i rodziców/opiekunów prawnych)

1. W roku szkolnym ...../..... na lekcjach .....oceniane będą następujące obszary aktywności uczniów:
  - a) wiadomości i umiejętności określone w programie nauczania
  - b) aktywność na lekcjach
  - c) przygotowanie ucznia do lekcji, prowadzenie zeszytu
  - d) praca domowa
  - e) praca w grupach
  - f) rozwiązywanie zadań problemowych
  - g) praca projektowa
  - h) wykorzystanie informacji z różnych źródeł (m.in. referaty, prezentacje multimedialne)
  - i) dodatkowa aktywność ucznia
2. Oceniani podlegać będą formy wypowiedzi zarówno ustne (np. odpowiedzi, aktywność na lekcji), jak i pisemne (np. prace domowe, kartkówki, sprawdziany, testy).
  - a) Sprawdziany obejmują materiał co najmniej z jednego działu. Nauczyciel przygotowujący sprawdzian ma obowiązek poinformować uczniów o terminie i zakresie tematycznym pytań sprawdzających z tygodniowym wyprzedzeniem oraz wpisać swój termin w dzienniku lekcyjnym. Uczeń ma prawo poprawić ocenę niedostateczną i dopuszczającą ze sprawdzianu tylko jeden raz, w czasie i w sposób uzgodniony z nauczycielem. Uczeń nieobecny na zapowiedzianym sprawdzianie ma obowiązek napisać go w wyznaczonym terminie.
  - b) Kartkówki obejmują materiał z maksymalnie trzech ostatnich lekcji. Nie muszą być zapowiedziane, ani wpisane w dzienniku lekcyjnym.
3. Uczeń może być oceniany poprzez następujące oceny bieżące: 6, 5+, 5, 5+, 4+, 4, 4-, 3+, 3, 3-, 2, 1 oraz poprzez znaki + (plus) lub – (minus). Otrzymanie trzech minusów z danego obszaru (np. z aktywności) skutkuje oceną niedostateczną, a trzech plusów oceną bardzo dobrą.
4. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia raz w półroczu; nieprzygotowanie zgłasza nauczycielowi przed lekcją lub na jej początku, np. w trakcie sprawdzania obecności, zanim nauczyciel wywoła go do odpowiedzi
5. Na lekcjach biologii obowiązuje strój i wygląd ucznia zgodny ze Statutem Szkoły. Uczeń nie ma prawa żuć gumy na lekcjach i używać telefonu komórkowego.

.....
data

.....
podpis rodzica/prawnego opiekuna

VIII. SPOSOBY POSTĘPOWANIA Z UCZNIAMI O SPECYFICZNYCH TRUDNOŚCIACH W NAUCE W ZAKRESIE OCENIANIA
(dysleksja, dysortografia, dysgrafia, dyskalkulia)

Ścisłe stosować się do zaleceń PPP zapisanych w opiniach uczniów w poszczególnych klasach.

IX. MODYFIKACJE WYNIKAJĄCE Z BIEŻĄCEGO MONITOROWANIA FUNKCJONOWANIA PRZEDMIOTOWEGO SYSTEMU OCENIANIA

Spotkania zespołu przedmiotowego dotyczących funkcjonowania PSO:

- Określenie mocnych i słabych stron PSO (analiza SWOT),
- Wyciągnięcie wniosków dotyczących zmian w PSO.